

THÔNG TIN VỀ SỨC KHỎE CỘNG ĐỒNG

Bệnh Viêm Màng Não

Massachusetts Department of Public Health, 305 South Street, Jamaica Plain, MA 02130

Bệnh viêm màng não là gì?

Bệnh viêm màng não xảy ra do lây nhiễm vi khuẩn *Não mô cầu*. Có hai loại bệnh viêm màng não chính: Viêm màng não mô cầu và viêm màng não cầu huyết. Viêm màng não mô cầu là sự lây nhiễm mô (gọi là “màng não”) nằm quanh não và tủy sống. Viêm màng não cầu huyết là sự lây nhiễm máu và cũng có thể liên quan đến các bộ phận khác của cơ thể.

Vi khuẩn *Não mô cầu* là gì?

Vi khuẩn *não mô cầu* là các vi khuẩn thường có thể tìm thấy trong cổ họng và mũi. Có khoảng 5 đến 15% số người mang những vi khuẩn này mà không bị đau ốm vì chúng. Những người này có thể được gọi là “người mang mầm bệnh”. Người mang mầm bệnh chỉ có vi khuẩn trong một thời gian ngắn. Thường thường, vi khuẩn biến mất và những người này có thể tăng sự đề kháng đối với lây nhiễm trong tương lai. Trong những trường hợp hiếm hoi, vi khuẩn có thể đi vào máu và đi đến mô chung quanh tủy sống và não, gây bệnh nặng.

Vi khuẩn lan truyền như thế nào?

Vi khuẩn lan truyền từ người này sang người khác qua nước bọt (nước miếng). Quý vị tiếp xúc gần nước bọt của người bị nhiễm bệnh thì vi khuẩn mới lan truyền. Tiếp xúc gần bao gồm những việc như khi hôn, uống chung chai nước, dùng chung ly chén ăn/uống, hoặc hút chung thuốc lá với người nhiễm bệnh, hoặc ở gần người bệnh đang ho hoặc hắt hơi trong khoảng cách từ 3-6 feet.

Bệnh viêm màng não được chẩn đoán như thế nào?

Người có dấu hiệu và triệu chứng bệnh được chẩn đoán bằng cách lấy vi khuẩn từ dịch tủy sống (viêm màng não mô cầu) hoặc máu (viêm màng não cầu huyết) trong phòng xét nghiệm. Có thể mất đến 72 giờ để có kết quả xét nghiệm. Đôi lúc có thể xét nghiệm sớm hơn bằng cách nhìn vào dịch tủy sống của một người dưới kính hiển vi. Xét nghiệm ban đầu thường được thực hiện dựa vào các dấu hiệu và triệu chứng trước khi có kết quả xét nghiệm.

Các dấu hiệu và triệu chứng bệnh là gì?

Viêm màng não mô cầu:

Các dấu hiệu và triệu chứng viêm màng não mô cầu bao gồm bị sốt cao bất ngờ, cứng cổ, nhức đầu, buồn nôn, ói mửa, và/hoặc bị lả lơi. Những thay đổi về thói quen chẳng hạn như bị lả lơi, buồn ngủ, và khó thức dậy là những triệu chứng quan trọng của bệnh này. Chứng phát ban có thể xuất hiện, thường là ở bàn tay và bàn chân. Ở trẻ em, dấu hiệu duy nhất của bệnh này có thể thấy là có dấu hiệu mệt mỏi hơn bình thường, dễ cáu gắt hơn bình thường, và ăn ít hơn bình thường. Trẻ em bị viêm màng não mô cầu thường bị sốt, nhưng đây không phải là dấu hiệu chắc chắn để tin là bị bệnh. Người có những triệu chứng này nên gấp nhân viên y tế ngay lập tức.

Viêm màng não cầu huyết:

Các dấu hiệu và triệu chứng viêm màng não cầu huyết bao gồm sốt bất ngờ, ớn lạnh, và cảm thấy yếu mệt khác thường. Chứng phát ban có thể xuất hiện, thường là ở bàn tay và bàn chân. Người có những triệu chứng này nên gấp nhân viên y tế ngay lập tức.

Bệnh này được điều trị như thế nào?

Thuốc trụ sinh được dùng để điều trị cho người bị viêm màng não mô cầu và viêm màng não cầu huyết. Những người đã tiếp xúc gần với người bệnh vào bất kỳ lúc nào trong hai tuần trước khi ngã bệnh có thể cũng cần dùng thuốc trụ sinh. Điều trị phòng ngừa cho tất cả những trường hợp tiếp xúc gần người bệnh nên bắt đầu càng sớm càng tốt nhưng tốt nhất là trong vòng 24 giờ sau khi xác định trường hợp bệnh.

Tại sao những người tiếp xúc gần với người bệnh cần phải được điều trị?

Những người đã tiếp xúc gần với người bị viêm màng não sẽ được điều trị bằng thuốc trụ sinh vì vi khuẩn gây bệnh có thể truyền từ người bệnh sang người khác bằng nước bọt (nước miếng) của người bị nhiễm bệnh. Thuốc trụ sinh sẽ diệt vi khuẩn và ngăn ngừa bệnh.

Có loại thuốc ngừa nào bảo vệ cho tôi khỏi bị nhiễm bệnh không?

Có, hiện nay có 2 loại thuốc ngừa được 4 trong 13 nhóm huyết thanh (nhóm con) phổ biến nhất của *vi khuẩn Nao mō cầu* gây bệnh trầm trọng. Thuốc ngừa não mō cầu được chấp thuận sử dụng cho những người từ 2 tuổi trở lên. Có 2 loại thuốc ngừa kết hợp được cấp phép. Menactra® được chấp thuận sử dụng cho những người từ 9 tháng – 55 tuổi. Menveo® được chấp thuận sử dụng cho những người từ 2 – 55 tuổi. Thuốc ngừa viêm màng não được cho là có thể bảo vệ trong khoảng thời gian 5 năm.

Trẻ em từ 11-12 tuổi nên được chích ngừa viêm màng não . Ngày nay, các học sinh từ 16-18 tuổi nên được chích thêm (booster dose) hay chích liều đầu tiên nếu chưa được chích ngừa. Sinh viên năm thứ nhất và các sinh viên khác mới nhập học sống ở ký túc xá và chưa chích ngừa cũng nên được chích ngừa viêm màng não. Nên chích ngừa viêm màng não và chích thêm cho các nhóm có nguy cơ cao bao gồm những người có lá lách bị hư hoặc đã bị cắt bỏ, những người thiếu chất bổ thể (là sự rối loạn miễn dịch di truyền), nhiễm HIV, những người đi du lịch đến các quốc gia nơi bệnh viêm màng não rất phổ biến, những nhà vi trùng học và những người có thể đã từng bị nhiễm bệnh viêm màng não trong giai đoạn bệnh bộc phát.

Luật Massachusetts đòi hỏi các học sinh và sinh viên toàn thời gian mới nhập học ở các trường đại học và các trường từ lớp 9- 12, là những người ở trong ký túc xá hoặc nhà tập thể khác, được nhà trường hoặc trường đại học cấp phép hoặc chấp thuận, phải được chích ngừa viêm màng não hoặc giấy miễn chích ngừa. Có thể tìm hiểu thêm thông tin về đòi hỏi này trong tài liệu của Sở Y Tế Cộng Đồng Massachusetts (MDPH) có tựa đề “*Thông Tin Về Bệnh Viêm Màng Não và Chích Ngừa và Miễn Chích Ngừa Cho Học Sinh và Sinh Viên Ở Các Trường Học và Trường Đại Học.*”

Tôi nên làm gì nếu đã tiếp xúc với người bị viêm màng não?

Nếu quý vị đã tiếp xúc với người được chẩn đoán là bị viêm màng não, quý vị nên gọi cho nhân viên y tế và nên dùng thuốc trụ sinh. Nếu quý vị có tiếp xúc với người bệnh, nhưng không tiếp xúc gần, quý vị nên biết về các triệu chứng của bệnh và liên lạc ngay với nhân viên y tế nếu quý vị có bất cứ triệu chứng gì.

Khi nào thì tôi không cần dùng thuốc trụ sinh sau khi đã tiếp xúc gần với người bị viêm màng não mō cầu không?

Có. Viêm màng não mō cầu có thể gây ra bởi nhiều loại vi trùng, kể cả các vi khuẩn và siêu vi. Chỉ có những loại viêm màng não mō cầu nhất định nào đó đòi hỏi điều trị cho những người tiếp xúc gần với người bị nhiễm bệnh. Nếu quý vị có thắc mắc về viêm màng não mō cầu hoặc về việc quý vị bị nhiễm bệnh, hãy liên lạc với nhân viên y tế.

Tôi có thể tìm hiểu thêm thông tin ở đâu?

- Nhân viên y tế của quý vị
- Sở Y Tế Cộng Đồng Massachusetts, Ban Chứng Ngừa (The Massachusetts Department of Public Health, Division of Epidemiology and Immunization) ở số (617) 983-6800 hay số điện thoại miễn phí (888)-658-2850, hoặc vào trang web MDPH tại www.mass.gov/dph/.
- Sở y tế địa phương của quý vị (có ghi trong số điện thoại dưới phần chính quyền)